

*Programmaterial för gymnasie-
skola och gymnasial vuxen-
utbildning*

Gyvux 1994:1-16

KURSPLANER

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100159 1249

Rättelser och tillägg 1 1995

*Programmål, kursplaner, betygskriterier
och kommentarer*

TILLHÖR REFERENSBIBLIOTEKET
UTLÅNAS EJ

Läroplan
556

er

Skolverket

laget

holm

90 90

holm

Pedagogiska biblioteket

Läroplan

556

Ändringar och tillägg 1

1995

Upplaga 1: 1

ISSN 1103-8349

ISBN 91-38-30651-4

© Skolverket och CE Fritzes AB

Omslag: Örjan Nordling, Ligature

Tryck: Norstedts Tryckeri AB, Stockholm 1995.

Innehåll

Rättelser	4
Tillägg	
Nya kursplaner och betygskriterier	
– Svenska som andraspråk	16
– Fysik A och Fysik B (Ämnet fysik är fr.o.m. 1 aug. 1995 delat i två kurser)	19
Kurser som ej är direkt knutna till program	
– Svenska C	26
– Engelska C	27
– Specialidrott A	28
– Specialidrott B	30
– Hemspråk	
Individen och språkanvändningen	31
Språk – kultur – samhälle	33
Aktiv tvåspråkighet i praktiken	34
Timplan	36
Förteckning över ämnes- och kurskoder för Språk 2-4	37

Rättelser

Barn- och fritidsprogrammet

■ sid 13 och sid 24

Ämne: Barn- och fritidspedagogik

Kurs: Pedagogiskt ledarskap, *skall omfatta 85 poäng*

Byggprogrammet

■ sid 9 *Helt ny programpresentation*

Programpresentation

Byggprogrammet är uppbyggt av gemensamma och valbara kurser som motsvarar de grundläggande yrkeskraven som utarbetats i samverkan med arbetsmarknadens avnämare inom byggbranschen. Utbildningen skall ge breda baskunskaper med inriktning mot hus- och anläggnings-, måleri-, och byggnadsplåtbranschen.

Samverkan med arbetslivet är av vitalt intresse för byggutbildningen. Arbetslivet skall delta i den gymnasiala utbildningen vilket ger en ökad samverkan mellan utbildningsanordnarna och arbetslivets företrädare som ett verksamt medel att främja utbildning och utvecklingsprocessen. Samtidigt är det viktigt att gränsdragningen mellan utbildningsansvaret för det allmänna och yrkeslivet blir så klar och entydig som möjligt. Färdigutbildningen måste alltid ske i arbetslivet.

Det finns mycket tydliga samverkansmöjligheter inom programmet mellan kärn- och karaktärsämnen som kan utvecklas i skolans arbetsplan.

Utvecklingen inom branscherna kommer att ge breddade arbetsuppgifter och arbete i arbetslag kommer att öka. Detta medför krav på ökade kunskaper och ansvar för kvalitet och ekonomi samt på att upprätthålla kundkontakter, ta emot beställningar, planera arbetet och värna om den inre och yttre miljön.

För att ge eleverna en grund för de nya krav som ställs finns ett antal gemensamma kurser som behandlar viktiga områden. Dessa kurser är Arbetsmiljö – yrkesliv, Elsäkerhet, Datakunskap – grundkurs och Förtagsekonomi A.

Programmets uppbyggnad

Inom programmet finns mer än hundra kurser. I strukturen presenteras först gemensamma kurser för programmet vilka ger en förståelse inför fortsatta studierna mot ett grenval och en yrkesprofilering. Därefter presenteras gemensamma och valbara kurser. Dessa kurser ger möjlighet till inriktning mot vald yrkesprofilering. Kurserna innehåller grundläggande och yrkesförberedande övningar inom vart och ett av ämnena byggt teknik, anläggningsmaskinteknik, fordonsyrkesteknik samt lackeringsteknik. Slutligen presenteras valbara kurser inom grenar. Ämnet Byggyrkesteknik och dess kurser har till övervägande delen ett innehåll av yrkesfördjupande övningar och är lämpliga för de elever som vill få en viss fördjupning och specialitet mot sin valda yrkesprofilering. Bland dessa kurser finns också möjlighet att kombinera utbildningsvägar som ger specialisering för ett yrkesområde. Hur de valbara kurserna kombineras görs upp lokalt i samverkan mellan representanter för skolan och arbetslivet samt i samråd med eleven. Några kurser har vissa förkunskapskrav vilket gör att kurserna inte alltid kan kombineras.

Utbildning inriktad mot Hus- och anläggningsbyggnad

Genom att välja och kombinera kurser inom denna inriktning kan studierena leda till kompetenser för arbete inom betong, mureri, byggnadsträ, bergarbete, anläggning, anläggningsmaskiner, håltagning, tak- och undertaksmontering, plattsättning, ställningsbyggnad och stensättning. Elever som väljer inriktning mot glasmästeriteknik och golvläggning kan få sin grundutbildning inom denna gren.

Utbildning inriktad mot Måleri

Inom denna inriktning kan studierna leda till kompetenser för arbete med byggnadsmåleri, industri- och fordonslackering samt golvläggning.

Utbildning inriktad mot Byggnadsplåtslagare

Genom att välja och kombinera kurser inom denna inriktning kan studierena leda till kompetenser för arbete inom byggnadsplåtslageri, ventilation och isolering.

Utbildning inriktad mot anläggningsmaskiner

Efter den gemensamma utbildningen i Byggprogrammet kan elever som väljer inriktning mot anläggning och vägbyggnad hämta kurser för maskinförare inom anläggningsområdet i Fordonsprogrammet. Elever med detta intresseområde bör på ett tidigt stadium informeras om de kurser som fordras från Fordonsprogrammet för denna grundläggande utbildning.

Branschstruktur och utvecklingstrender

Byggbranschen är en av näringslivets större områden. I det direkta byggandet sysselsätts omkring 250 000 personer. Minst lika många berörs inom tillverkningsindustri, transportnäring m.fl. Branschen representeras av såväl riksomfattande som lokala företag som har en verksamhet av nybyggnation samt underhåll och reparationsarbeten. Ibland kan arbetena präglas av kortvariga uppdrag i nära kontakt med konsumenten vilket ställer höga krav på den anställdes kreativitet och serviceförmåga.

Byggbranschen genomgår en strukturell och konjunkturell omvandling som leder till att antalet direkt och indirekt sysselsatta kan variera under vissa perioder. Det finns ett stort behov att bygga vägar, järnvägar broar och anläggningar av skilda slag. Dessutom finns den s.k. ROT-sektorn; reparationer, ombyggnader och tillbyggnader, som innehåller en stor byggvolym och behöver regelbundet underhåll både ut- och invändigt. Dagens och framtidens svenska byggnadsindustri präglas av en stark vilja att utveckla produkter, produktionsmetoder och medarbetarnas kompetens för att med stor konkurrenskraft möta morgondagens behov av ett kostnadseffektivt byggande med välutbildad arbetskraft.

Arbetet i byggbranschen karakteriseras av lagarbete där individens kunskaper och individuella initiativförmåga tas tillvara.

Det finns all anledning att tro att byggsektorn i det gemensamma EU med bland annat en stor andel bygghantverkare också i framtiden kommer att behöva yrkesföreträdare med hög kompetens och kvalitetsmedvetande. I ett framtida gemensamma Europa där det blir möjligt att etablera sig i ett yrke inom ett mycket stort geografiskt område har bygghantverk och byggföretag en given plats.

■ sid 103, *Kursplan för kursen "Våtrum - måleri"* saknas.

Ämne: Byggteknik
Kurs: Våtrum - måleri
Kurskod: BYT250
Poäng: 130

Förkunskapskrav: Tak, väggar och väv, Väggbeklädnader

Mål

Kursen skall ge yrkesförberedande kunskaper om och färdigheter i våtrumsarbete. Kursen skall även ge kunskaper om tillämpning av ytskiktssystem enligt gällande branschstandard. Kursen skall dessutom ge kunskaper om ergonomi, miljö och säkerhet.

Efter genomgången kurs skall eleven

kunna utföra under- och färdigbehandling i enlighet med av MVK godkända ytsystem

kunna tillämpa uppgifter från instruktioner, anvisningar och föreskrifter
kunna redogöra för materialens egenskaper och användningsområden
kunna kontrollera utfört arbete enligt Måleribranschens standard för våtrum
känna till andra branschers våtrumssystem
kunna utföra enklare VVS-arbeten i våtrum
kunna använda och vårda handverktyg
kunna beräkna ytor och materialåtgång
kunna arbeta på ett ergonomiskt riktigt sätt och med miljöhänsyn samt använda personlig skyddsutrustning.

Estetiska programmet

■ sid 18, och 35

Ämne: Dansimprovisation och komposition

Kurs: Dansimprovisation och komposition *skall omfatta 60 poäng*

Hantverksprogrammet

■ sid 27

Ämne: Hantverkskunskap

Kurs: Materialkunskap

| *Förkunskapskrav utgår*

■ sid 28

Ämne: Hantverkskunskap

Kurs: Reparation och lagerhållning

| *Förkunskapskrav utgår*

Industriprogrammet

■ sid 15

C2 IP Gren process

Del av text i rubriken gemensamma kurser saknas. Fullständig lydelse är:

| **Gemensamma kurser (gäller ej inriktning mot tryckning)**

Naturvetenskapsprogrammet

■ sid 16 och 45

Ämne: Kemi
Kurs: Kemi B, *skall omfatta 40 poäng*

■ sid 21

Ämne: Biologi
Kurs: Biologi B, *ändrade betygskriterier. Lydelsen skall vara:*

Godkänd

Eleven återger på godtagbar nivå införda definitioner, fakta och begrepp med i stort sett korrekt terminologi.

Eleven återger och har viss insikt i biologiska teorier och modeller och samhälleliga tillämpningar av dessa. Eleven har viss insikt i evolutions-teorin.

Eleven genomför experimentellt arbete enligt instruktioner och kan med handledning utvärdera och diskutera resultaten samt formulera slutsatser och egna hypoteser.

Väl godkänd

Eleven beskriver på god nivå införda fakta och begrepp med korrekt terminologi.

Eleven har god insikt i biologiska teorier och modeller samt kan tillämpa kunskaperna i nya situationer och inom nya områden.

Eleven förklarar evolutionsteorin och skiljer klart på tro och vetenskap.

Eleven genomför laborationer korrekt och formar relativt självständigt en undersökning utifrån olika frågeställningar och hypoteser och drar slutsatser utifrån dessa.

Eleven planerar och genomför relativt självständigt en undersökning och kan diskutera och analysera erhållna resultat såväl skriftligt som muntligt.

Naturbruksprogrammet

■ sid 13

C Yrkesämnen inom programmets grenar,
skall ha lydelsen:

C Yrkesämnen inom programmet

Omvårdnadsprogrammet

■ sid 14

Under gren tandvård är två ämnen felrubricerade. För kurserna

”Tandsjukvård A, 200 poäng”

och

”Tandsjukvård B, 205 poäng” skall ämnet vara ”Tandsjukvårdskunskap”.

■ sid 48

Ämne: Social omsorgskunskap

Kurs: Teknik inom omsorg, omvårdnad eller tandvård

I betygskriteriet för godkänt skall tredje satsen ha följande lydelse:

”Eleven beskriver organisationen för anskaffning och service av medicinteknisk utrustning”.

Samhällsvetenskapsprogrammet

■ sid 15

A Kärnämnen

Ämne	Kurskod	Kurs	Poäng
ENGELSKA	EN200	Engelska A	110
ESTETISK VERKSAMHET	ESV200	Estetisk verksamhet	30
IDROTT OCH HÄLSA	IDH200	Idrott och hälsa A	80
MATEMATIK	MA200	Matematik A	110
NATURKUNSKAP	NK200	Naturkunskap A	30
RELIGIONSKUNSKAP	RE200	Religionskunskap A	30
SAMHÄLLSKUNSKAP	SH200	Samhällskunskap A	90
SVENSKA	SV203	A:Språket och människan	80
	SV201	B:Språk-litteratur-samhälle	120
SVENSKA SOM ANDRASPRÅK*	SV2201	A	80
	SV2202	B	120

B Gemensamma ämnen och kurser inom programmet

Ämne	Kurskod	Kurs	Poäng
ENGELSKA	EN201	Engelska B	40
FILOSOFI	FS200	Filosofi <i>Alternativ till Psykologi på gren E</i>	40
HISTORIA	HI200	Historia A	80
IDROTT OCH HÄLSA	IDH201	Idrott och hälsa B	50
MATEMATIK	MA201	Matematik B	40
NATURKUNSKAP	NK201	Naturkunskap B	70
PSYKOLOGI	PS200	Psykologi <i>Alternativ till Filosofi på gren E</i>	40
RELIGIONSKUNSKAP	RE201	Religionskunskap B	30
SPRÅK 2**	SPRÅB200	B-språk A <i>Alternativ till C-språk</i>	60
	SPRÅB201	B-språk B	130
	SPRÅC200	C-språk A <i>Alternativ till B-språk</i>	60
	SPRÅC201	C-språk B	130

C SP Ekonomisk gren**Gemensamma kurser**

Ämne	Kurskod	Kurs	Poäng
DATAKUNSKAP	DA200	Datakunskap - grundkurs	30
GEOGRAFI	GE200	Geografi A	50
MATEMATIK	MA203	Matematik C	50

Ekonomiska ämnen

ADMINISTRATION	ADM200	Administrativ service A	30
	ADM211	Textbehandling A	30
FÖRETAGSEKONOMI	FE201	Företagsekonomi A	30
	FE203	Företagsekonomi B	160
RÄTTSKUNSKAP	RK201	Rättskunskap	40

Valbara kurser

Ämne	Kurskod	Kurs	Poäng
SPRÅK 3**	SPRÅB200	B-språk A Alternativ till C-språk	60
	SPRÅB201	B-språk B	130
	SPRÅC200	C-språk A Alternativ till B-språk	60
	SPRÅC201	C-språk B	130

Ekonomiska ämnen (alternativ till språk 3)

ADMINISTRATION	ADM202	Affärskommunikation	40
	ADM207	Affärskommunikation, engelsk	40
	ADM208	Affärskommunikation, fransk	40
	ADM209	Affärskommunikation, spansk	40
	ADM210	Affärskommunikation, tysk	40
	ADM212	Textbehandling B	30
FÖRETAGSEKONOMI	FE207	Finansiering och kalkylering	50
	FE204	Internationell ekonomi	40
	FE205	Organisation och ledarskap	40
	FE206	Personaladministration	60
	FE200	Småföretagande	60
MARKNADSFÖRING	MRKFÖ200	Marknadsföring	100
REDOVISNING	RD200	Redovisning och beskattning	100
RÄTTSKUNSKAP	RK200	Affärsjuridik	40

D SP Humanistisk gren**Gemensamma kurser**

Ämne	Kurskod	Kurs	Poäng
HISTORIA	HI201	Historia B	110
SPRÅK 3**	SPRÅB200	B-språk A Alternativ till C-språk	60
	SPRÅB201	B-språk B	130
	SPRÅC200	C-språk A Alternativ till B-språk	60
	SPRÅC201	C-språk B	130

Alternativ A

FÖRDJUPNING I HUMANI- ORA eller SAMHÄLLSVE- TENSKAP	HS200	Fördjupning i humaniora eller samhällsvetenskap	60
LATIN MED ALLMÄN SPRÅKKUNSKAP	LAS200	Latin med allmän språkkunskap	240

Alternativ B

SPRÅK 4**	SPRÅB200	B-språk A	<i>Alternativ till C-språk</i>	60
	SPRÅB201	B-språk B		130
	SPRÅC200	C-språk A	<i>Alternativ till B-språk</i>	60
	SPRÅC201	C-språk B		130
SAMHÄLLSKUNSKAP B***	SH201	Samhällskunskap B		110

Alternativ C

SPRÅK 4**	SPRÅB200	B-språk A	<i>Alternativ till C-språk</i>	60
	SPRÅB201	B-språk B		130
	SPRÅC200	C-språk A	<i>Alternativ till B-språk</i>	60
	SPRÅC201	C-språk B		130
GREKISKA****	GRK200	Grekiska		110

Alternativ D

LATIN MED ALLMÄN				
SPRÅKKUNSKAP	LAS200	Latin med allmän språkkunskap		240
GREKISKA****	GRK200	Grekiska		110

E SP Samhällsvetenskaplig gren**Gemensamma kurser**

Ämne	Kurskod	Kurs	Poäng
FÖRDJUPNING I HUMANI- ORA eller SAMHÄLLSVE- TENSKAP	HS200	Fördjupning i humaniora eller samhällsvetenskap	60
GEOGRAFI	GE200	Geografi A	50
	GE201	Geografi B	90
HISTORIA	HI201	Historia B	110
MATEMATIK	MA203	Matematik C	50
SAMHÄLLSKUNSKAP	SH201	Samhällskunskap B	110
	SH202	Samhällskunskap C	100

* *Alternativ för elever med annat modersmål än svenska*

** *Ämnes- och kurskoder för B- och C-språk finns som bilaga i Programhandledning-
en*

*** *Se Skollagen bilaga 2 samt ämneskommentar till ämnet Samhällskunskap sid
131*

**** *Se gymnasieförordningen 5 kap. 7 §*

■ sid 37 (Samhällsvetenskapsprogrammet)

Kursplan och betygsriterier för "Grekiska" saknas.

Ämne: Grekiska**Syfte**

Studierna i grekiska syftar dels till att eleverna skall förvärva elementära kunskaper i klassisk grekiska, dels till att de blir förtrogna med viktiga delar av det antika Greklands historia och kultur.

Härigenom får de inblickar i det grekiska språkets struktur och ordförråd och blir medvetna om sambandet mellan den antika grekiska och den moderna västerländska kulturen. Denna kunskap om det grekiska kulturarvets centrala roll vidgar elevernas begreppsvärld och referensramar, samt skänker ett viktigt bidrag till elevernas personliga bildning. Den blir dessutom av stort värde vid fortsatta högre studier.

Karaktär och struktur

Studiet av texter utgör en central del av arbetet i ämnet grekiska. Genom sina kunskaper i väsentliga delar av det grekiska språkets ordförråd, formlära och syntax kan eleverna översätta texterna. Detta är en förutsättning för en djupare förståelse och ett personligt tillägnande av de lästa texternas innehåll. Representativa texter, som speglar väsentliga drag av den grekiska kulturen, ger eleverna kunskap om och förståelse för denna kulturs betydelse för Europas andliga utveckling.

En viktig del av ämnets språkliga sida är ordstudiet, inriktat på sådana ordelement som lever kvar i de moderna språken. Dessa ordelement är ofta koncentrat av grekisk kulturhistoria och återspeglar viktiga sidor av arvet från Hellas. I ordstudiet möts sålunda språk- och kulturhistoria. Andra delar av detta studium ger eleverna möjligheter att genomskåda vetenskapliga och fackmässiga termer, gemensamma för de europeiska språken. Omfånget och betydelsen av detta ordförråd ökar i våra dagar i takt med att vetenskapens gränser vidgas och facktermer i snabb takt införlivas med nationalspråken.

Ämne: Grekiska
Kurs: Grekiska
Kurskod: GRK200
Poäng: 110

Mål

Målet för kursen är att eleven tillägnar sig sådana kunskaper i grekiska att eleven kan förstå innehållet i enklare grekiska texter, samt att eleven får god inblick i olika grekiska kulturyttringar, särskilt de som lever kvar som kulturarv i vår tid.

Efter genomgången kurs skall eleven

kunna läsa, översätta och förstå enklare grekiska texter med hjälp av ordlistor och lexikon

ha goda kunskaper om de mest frekventa grekiska morfemen, med tonvikt på sådana som fortlever i moderna språk

ha kunskap om huvuddragen i grekiskans formlära och några väsentliga moment i syntaxen

kunna använda det grekiska alfabetet i skrift

kunna identifiera frekventa grekiska basmorfem och affix i internationella lånord samt förstå deras funktion

känna till vanligt förekommande grekiska lånord samt ha kunskap om deras byggnad och kulturhistoriska bakgrund

ha viss kunskap om grekiskans betydelse för fackterminologi

vara väl orienterad om det antika Greklands historia och geografi

ha kännedom om viktiga strömningar inom grekisk konst och litteratur

ha goda kunskaper om mytologi samt inblick i grekernas religion och i de viktigaste tankemotiven inom grekisk filosofi

vara medveten om det antika Greklands roll som inspirationskälla för senare tiders kulturella skapande.

Kommentarer

Fördjupningsdelen skall ge tillfälle till ytterligare tillämpning, breddning och specialisering av språkkunskaperna och fördjupat studium av några sidor av den grekiska kulturen efter deltagarnas eget val.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven behärskar relativt väl ett mindre grekiskt basordförråd med stark tonvikt på sådana morfem som fortlever i moderna språk.

Eleven har översiktliga kunskaper i viktiga avsnitt av grekiskans formlära. Dessa hjälper eleven att identifiera frekventa böjningsformer.

Eleven översätter med hjälp av ordlistor, grammatik och kontinuerlig handledning enklare grekiska texter samt förstår innehållet i dessa.

Eleven högläser grekisk text relativt ledigt och använder med viss säkerhet det grekiska alfabetet i skrift.

Eleven identifierar frekventa grekiska morfem i internationella lånord och förstår deras betydelse.

Eleven har kännedom om grekiskans användning i fackterminologi.

Eleven har översiktliga kunskaper om det antika Greklands historia och geografiska förhållanden.

Eleven är väl orienterad om grekiska gudasagor och myter.

Eleven har kännedom om viktiga strömningar inom grekisk konst och litteratur samt om några centrala idéer och begrepp med ursprung i antikens Grekland.

Väl godkänd

Eleven behärskar väl ett mindre grekiskt basordförråd med tonvikt på sådana morfem som fortlever i moderna språk.

Eleven har översiktliga kunskaper i grekiskans formlära samt behärskar på godtagbar nivå viktiga avsnitt av denna.

Eleven översätter med hjälp av ordlistor, grammatik och viss handledning lättare och något svårare grekiska texter samt analyserar innehållet i de lästa texterna.

Eleven har god förmåga att högläsa grekisk text och att använda det grekiska alfabetet i skrift.

Eleven identifierar med säkerhet frekventa grekiska morfem i internationella lånord och analyserar lånordens morfemstruktur.

Eleven har viss insikt i grekiskans användning i fackterminologi.

Eleven har goda kunskaper om huvuddragen i det antika Greklands historia samt om Greklands geografiska förhållanden.

Eleven är väl orienterad i sagokretsar och motiv inom grekisk mytologi.

Eleven är väl förtrogen med viktigare strömningar inom grekisk konst och litteratur samt har god kännedom om viktiga idéer och begrepp med ursprung i antikens Grekland.

■ sid 46

Ämne: Latin med allmän språkkunskap

Kurs: Latin med allmän språkbehandling

Rätt namn skall vara

Kurs: Latin med allmän språkkunskap

■ sid 57 (Samhällsvetenskapsprogrammet)

Betygskriterier för kurs "Naturkunskap B" saknas.

Kurs: Naturkunskap B

Kurskod: NK201

Godkänd

Eleven har viss insikt i begrepp och viss kännedom om fakta som ingår i kursen.

Eleven har insikter i det naturvetenskapliga arbetssättet och kan med handledning planera och genomföra en enkel och väl definierad experimentell uppgift. Eleven kan på godtagbar nivå beskriva iakttagelser och tolka resultat.

Eleven kan inom några områden använda sina kunskaper i diskussioner och resonemang.

Eleven kan med viss insikt läsa och förstå texter som innehåller naturvetenskapliga begrepp och fakta.

Väl godkänd

Eleven har insikt i begrepp och kännedom om fakta som ingår i kursen och har förmåga att i ett sammanhang kombinera kunskaper från flera olika delar av kursen.

Eleven har goda insikter i det naturvetenskapliga arbetssättet och kan relativt självständigt planera och genomföra en enkel och väl definierad experimentell uppgift samt kan på god nivå beskriva iakttagelser och värdera resultat.

Eleven kan i vanliga sammanhang använda sina kunskaper på ett relevant sätt i diskussioner och resonemang.

Eleven kan läsa och förstå texter som innehåller begrepp och fakta som behandlats i kursen och kan med viss handledning fördjupa sina kunskaper inom kursens olika delar.

■ Samtliga programhäften

Ett feltryck i betygskriterierna för väl godkänd för kursen

''Arbetsmiljö - yrkesliv''.

Lydelsen skall vara:

Väl godkänd

Eleven beskriver med god insikt olika arbetsmiljöfaktorer och kan förklara samband mellan arbetsmiljö, personlig säkerhet och *ekonomi*.

Eleven har goda insikter i lagar och avtal inom arbetsmiljöområdet.

Eleven redogör för olika samband mellan arbetsmiljö, personlig säkerhet och ergonomi.

Tillägg

NYA KURSPLANER OCH BETYGSKRITERIER

Ämne: Svenska som andraspråk

Syfte

Syftet med ämnet svenska som andraspråk är att elever med ett annat modersmål än svenska skall få möjligheter att utveckla god förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt på svenska i utbildning, samhällsliv och arbetsliv. Undervisningen skall stödja den speciella inlärningsprocess som tillägnandet av ett andraspråk innebär och därmed hjälpa eleverna till en mycket vid och varierad språkutveckling. Eleverna skall genom undervisningen lära sig att använda skrivandet för att tänka och lära. Litteraturläsningen skall – utöver att vara en källa till glädje, personlig utveckling och tillfredsställelse – öka elevernas medvetenhet om den betydelse skönlitteraturen har för språkutveckling och kulturförståelse.

För elever som har ett annat modersmål än svenska är undervisningen i svenska som andraspråk inte bara en väg till allt bättre språkbehärskning och språkutveckling utan den fördjupar också elevernas förståelse av livet i Sverige. Innehållet i ämnet svenska som andraspråk kan inte delas upp i moment som bygger på varandra i en given turordning. Den språkutvecklande undervisningen måste följa en cyklisk progression, varvid kunskaperna om språkets olika komponenter, kultur och samhälle kontinuerligt vidgas och fördjupas under hela skoltiden. Varierande aspekter på samhällsliv och kultur skall därför återkommande integreras i språkundervisningen, så att eleverna blir alltmer delaktiga i de förhållningssätt och de traditioner som kännetecknar det land som de nu bor i. Genom undervisning i svenska som andraspråk skall eleverna få så goda kunskaper i svenska så att de med fullt utbyte kan tillgodogöra sig undervisningen i andra ämnen och så att de kan gå vidare i det svenska utbildningssystemet.

Inlärnningen av ett nytt språk är en långsiktig process som fortsätter även efter det att eleven avslutat sina studier. Undervisningen i svenska som andraspråk skall därför syfta till att eleverna tillägnar sig metoder och verktyg för andraspråksinläring, så att de själva kan ta ansvar för att vidareutveckla sitt språk för att uppnå förstaspråksnivå i svenska. Därmed kan även deras utveckling mot aktiv tvåspråkighet stödjas.

Karaktär och struktur

Undervisningen i svenska som andraspråk karaktäriseras av att inlärnningen av språket sker i det land där språket talas. Den omgivande svenskspråkiga miljön är en outtömlig resurs i undervisningen. Med omgivningens

talade och skrivna svenska som utgångspunkt skall eleverna få möjligheter att utveckla mycket goda inlärningsstrategier, så att de fortlöpande kan utveckla sina kunskaper i svenska.

Ämnets huvudsakliga innehåll gäller språk och språkutveckling. De språkliga aktiviteterna att lyssna, tala, läsa och skriva på svenska ger kurserna deras struktur. Undervisningen präglas av elevernas behov av att kunna kommunicera på svenska i krävande sammanhang. I högre grad än elever med svenska som modersmål behöver de lyssna, medvetet bygga upp ett mycket rikt ordförråd, öka sin förståelse av grundläggande begrepp, lära sig avancerade begrepp och strukturer samt öva uttal för att kunna göra sig förstådda vid och förstå även en analyserande och utredande framställning.

Kunskaper om det svenska språket och den svenska litteraturen, med jämförelser med världslitteraturen, är ett viktigt kunskapsområde.

Studiet av svenska texter i vid bemärkelse, där film, etermedier etc. ingår, skall dessutom bidra till att ge eleverna kunskaper om svensk kultur och svenskt samhällsliv. Elevernas egna erfarenheter och jämförelser med ursprungslandets kulturella och samhälleliga förhållanden är en av utgångspunkterna i undervisningen.

Ämne: Svenska som andraspråk

Kurs: A

Kurskod: SV2201

Poäng: 80

Mål

Målet för kursen är att eleverna vidareutvecklar sin förmåga att förstå svenska i tal och skrift och att själva kunna uttrycka sig muntligt och skriftligt på ett allsidigt sätt. Eleverna skall få ökade förutsättningar att beskriva och tolka sina erfarenheter och upplevelser, sätta in dem i vida sammanhang och knyta an till idéer och tankar. Eleverna skall få tillämpa, bredda och fördjupa sina kunskaper enligt studieinriktning och behov. Såväl litteraturläsning som egen användning av språket i tal och skrift ingår.

Kursen skall öka elevernas tilltro till den egna förmågan att uttrycka sig på svenska. Den språkliga förmågan skall i olika arbets- och kommunikationsformer utvecklas till ett allt bättre redskap för tänkande och lärande genom att eleverna bereds tillfälle att arbeta med det svenska språket på ett undersökande och experimenterande sätt.

Litteraturläsning skall vara en källa till kunskap och personlig utveckling samt utgöra en grund för djupare omvärldskunskaper och för ord- och begreppsinsläring. Litteraturläsningen är utgångspunkt för samtal och skrivande och bidrar därmed till elevernas allsidiga språkutveckling.

Efter genomgången kurs skall eleven

vilja och våga använda det svenska språket för muntlig och skriftlig kommunikation i skiftande sammanhang och situationer,

ha ett rikt ordförråd,

kunna uttrycka känslor, värderingar och åsikter i tal och skrift på ett nyanserat sätt,

kunna, med tydligt uttal och god språkbehandling, samtala om och diskutera aktuella frågor och sociala och kulturella företeelser, beskriva sina erfarenheter av sin kultur och jämföra med den svenska kulturen,

kunna förstå längre muntliga och skriftliga framställningar, uppfatta och analysera hur språket anpassas till situation och mottagare,

kunna använda skrivandet för att tänka och lära,

kunna formulera egna tankar, iakttagelser och jämförelser vid läsning av saklitteratur och litterära texter från olika tider och kulturer,

ha god kunskap om grundläggande regler för svenska språkets bruk och uppbyggnad och god förmåga att tillämpa denna kunskap,

kunna använda olika hjälpmedel såsom lexikon, uppslagsböcker och datorer som informationskällor,

ha kännedom om andraspråksinläring och kunna med hjälp inventera och beskriva sina kunskaps- och färdighetsbehov samt planera och utvärdera sin inläring.

Ämne: Svenska som andraspråk

Kurs: B

Kurskod: SV2202

Poäng: 120

Mål

Målet för kursen är att eleverna ytterligare skall fördjupa förmågan att använda det svenska språket och få tillämpa och bredda sina kunskaper enligt studieinriktning och behov. Eleverna skall få möjligheter att läsa mycket skönlitteratur och fördjupa sina kunskaper. De skall tillägna sig kunskaper om hur språket och litteraturen speglar samhället och kulturen.

Kursen har en analytisk inriktning, där både skrivandet och det förbättrade talandet ingår med samlande av material, planering, bearbetning och utformning av egna texter.

Vid sidan av utredande och analytiskt skrivande skall eleverna också få utveckla sitt personliga skrivande.

Efter genomgången kurs skall eleven

vilja och kunna använda det svenska språket för muntlig och skriftlig kommunikation i olika situationer,

ha ett mycket rikt och varierat ordförråd,

kunna medverka i samtal och diskussioner om varierande ämnen i olika gruppansamlingar, reflektera över informella regler och rollförväntningar som styr sådana samtal och relatera dem till sin egen kulturs normer,

kunna beskriva sin språkliga och kulturella bakgrund och därvid göra jämförelser med det svenska språket och den svenska kulturen,

kunna uttrycka sig i tal och skrift på ett nyanserat och idiomatiskt språk för olika syften och mottagare samt kunna presentera klara och tydliga skriftliga och muntliga framställningar för olika målgrupper,

kunna förmedla andras tankar, sammanställa och dra slutsatser så väl att innehåll och budskap blir tydliga,

kunna analysera och samtala om budskapet i skriftliga och muntliga framställningar av olika slag i olika medier för att kritiskt granska och bedöma deras innehåll och syfte,

kunna använda skrivandet på ett fördjupat sätt som ett medel för tänkande och lärande,

ha läst skönlitteratur från olika tider och kulturer med tyngdpunkt på svensk 1900-talslitteratur och kunna reflektera över texterna och i anknytning till dem, skriva och samtala om egna och andras upplevelser, värderingar och levnadsvillkor,

ha fördjupade kunskaper om det svenska språkets bruk och uppbyggnad och god förmåga att tillämpa dessa kunskaper för att bearbeta och förbättra sitt eget språk,

ha kännedom om och kunna diskutera språkliga skillnader i olika grupper i samhället och ha viss kännedom om svenska språkets historiska utveckling och särart i förhållande till andra språk,

kunna använda datorer för språklig produktion och kommunikation samt databaser för kunskapsinhämtande,

självstjäндigt kunna inventera och beskriva sina kunskaps- och färdighetsbehov, planera och utvärdera sitt arbete,

vara medveten om villkoren för gynnsamt lärande, kunna tillämpa olika sätt att lära beroende på sammanhang samt ha kunskap om språkinläring och andraspråksutveckling.

Betygskriterier för svenska som andraspråk fastställs av Skolverket under hösten 1995.

Ämne: Fysik

Syfte

Syftet med fysikundervisningen på gymnasial nivå är att ge de kunskaper, den förståelse och de experimentella färdigheter som krävs för fortsatta studier och som utgör en del av en naturvetenskaplig allmänbildning, samt att belysa fysikens betydelse för tekniken och kulturen i samhället. Kunskaper i fysik utgör underlag för ställningstaganden i frågor som gäller såväl energiförsörjning och miljö som världsåskådning och livsuppfattning.

Syftet med fysikundervisningen i gymnasieskolan är också att ge balans mellan å ena sidan en strikt vetenskaplig kunskapssyn byggd på fenomen, fakta och teorier, och å andra sidan en kunskapssyn där teorier och modelltänkande måste ses som resultat av mänskliga konstruktioner som utvecklats under historiens gång och som fortfarande utvecklas och justeras.

Strävan i fysikundervisningen skall vara att eleverna får uppleva glädje, tillfredsställelse och intellektuell stimulans i studierna och att eleverna bereds möjlighet att nå fram till en sammanhängande förståelse av de viktigaste begreppen, erfarenhetslagarna och teorierna inom centrala områden av fysiken samt utvecklar sin förmåga att analysera och med matematiska metoder lösa problem.

Strävan i undervisningen är också att eleverna får lära sig att tala om fysik på ett naturvetenskapligt sätt och också utveckla sin förmåga att tillämpa sina fysikkunskaper för att kvalitativt och kvantitativt behandla problem i vardags- och yrkesliv. Eleverna skall genom undervisningen få insikter i fysikens betydelse för att lösa viktiga frågor om energiförsörjning och miljö samt insikter i fysikens idéhistoriska utveckling. Eleverna skall också bli medvetna om etiska frågeställningar kring fysikens tillämpningar.

Karaktär och struktur

Ur det som ursprungligen var fysik har sedermera olika ämnen uppstått som separata discipliner. Kvar blev en vetenskap, fysik, som framför allt behandlar materiens struktur och dess uppträdande under olika betingelser. Sambandet mellan materia och energi, som upptäcktes i början av 1900-talet gör att fysiken numera även kan definieras som läran om energin i dess olika former inklusive omvandlingarna mellan dessa former.

Fysiken kan indelas i klassisk och modern fysik. Den klassiska fysiken omfattar all fysik som var känd i början av 1900-talet. Den moderna fysiken bygger på kvantmekaniken och relativitetsteorin, som utformades under 1900-talets första decennier. Indelningen i klassisk och modern fysik har idag förlorat mycket av sitt berättigande då klassisk och modern fysik ofta används tillsammans.

Skolämnet fysik kan delas in i olika kunskapsområden: Atom-, kärn- och partikelfysik, Elektricitet och magnetism, Mekanik, Optik, Termodynamik och Vågrörelser. Varje kunskapsområde är uppbyggt kring centrala begrepp och teorier.

Ett visst stoffurval måste göras vid planeringen av fysikundervisningen så att eleverna får möjlighet att fördjupa sina kunskaper inom något av fysikens kunskapsområden. Genom sådan fördjupning inom något område får eleverna vidgad erfarenhet av samspelet mellan experiment och teori. Fördjupningen ger också tillfälle till utveckling och förfining av någon matematisk modell. En sådan studiesituation förbereder även eleverna för högskolans studie villkor.

Ämne: Fysik
Kurs: Fysik A
Kurskod: FY201
Poäng: 90

Mål

Målet för kursen är att eleven tillägnar sig kunskaper om fysikens grundläggande begrepp, erfarenhetslagar, modeller och tillämpningar inom kunskapsområdena såsom de beskrivs av följande centrala begrepp och teorier.

Atom-, kärn- och partikelfysik: Materiens, atomens och atomkärnans struktur, Stark, svag, elektromagnetisk och gravitationell växelverkan. Absorption och emission av strålning. Fotonmodellen för ljus.

Elektricitet: Elektriska fält och elektriska krafter på laddade partiklar. Likströmskretsar. Elektrisk energi och effekt.

Mekanik: Likformig och accelererad linjär rörelse. Kraft och tryck. Arbete, energi och effekt.

Optik: Ljusets reflexion och brytning. Optisk avbildning.

Termodynamik: Termodynamikens första och andra huvudsats. Temperatur. Värme och inre energi. Fasomvandlingar. Energikvalitet.

Kursen skall ha en experimentell inriktning och omfatta både självständigt experimentellt arbete och lärarledda demonstrationer.

Efter genomgången kurs skall eleven

kunna definiera och förklara införda begrepp, storheter och modeller samt redogöra för och i beräkningar utnyttja sambanden mellan dessa

kunna tillämpa fysikens modeller, begrepp och erfarenhetslagar för att beskriva och analysera iakttagelser i omvärlden

kunna hantera de vanligaste mätinstrumenten, genomföra enkla experimentella undersökningar samt muntligt och skriftligt redovisa och tolka erhållna resultat

kunna beskriva hur fysiken kan användas inom olika tillämpningsområden samt för mätning och kontroll av viktiga storheter i vår livsmiljö

kunna beskriva hur de olika kunskapsområdena bidrar till den naturvetenskapliga världsbilden.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven återger införda definitioner, storheter och begrepp samt har viss insikt i grundläggande fysikaliska modeller.

Eleven genomför beräkningar i enkla och vanliga situationer och kan med godtagbar kvalitet bedöma rimligheter i beräkningarna.

Eleven använder på godtagbar nivå de vanligaste instrumenten och genomför laborationer efter instruktioner.

Eleven kan därvid såväl muntligt som skriftligt beskriva erhållna resul-

tat och göra feluppskattningar i mätningar och beräkningar med en enkel tumregel.

Eleven är orienterad om hur fysikaliska begrepp och företeelser tillämpas i vissa vardagliga och yrkesmässiga sammanhang och vilka mätmetoder som därvid kan användas.

Eleven beskriver på godtagbar nivå hur kunskaper från de olika områdena bidrar till den naturvetenskapliga världsbilden

Väl godkänd

Eleven redogör för fysikaliska begrepp, modeller och erfarenhetslagar och tillämpar dessa kunskaper för att förklara iakttagelser i omvärlden.

Eleven tillämpar sina kunskaper i normala och vardagliga situationer samt kombinerar dessa i mer sammansatta beräkningar och kan på god nivå bedöma rimligheter i beräkningarna.

Eleven planerar och genomför relativt självständigt enkla experiment, utvärderar de erhållna resultaten mot uppställda hypoteser samt genomför enklare felanalyser med hänsyn till mätdatas noggrannhet.

Eleven redovisar problemlösningar och laborationer med klar tankegång, tydliga figurer och med korrekt uttrycksätt.

Eleven har insikter i hur fysikaliska begrepp och företeelser tillämpas i vissa vardagliga och yrkesmässiga sammanhang samt vilka mätmetoder som därvid används.

Eleven beskriver på god nivå hur kunskaper från de olika områden bidrar till den naturvetenskapliga världsbilden.

Ämne: Fysik
Kurs: Fysik B
Kurskod: FY202
Poäng: 130

Förkunskapskrav: Fysik A eller motsvarande kunskaper.

Mål

Målet för kursen är att eleven tillägnar sig kunskaper om fysikens grundläggande begrepp, erfarenhetslagar, modeller och tillämpningar inom kunskapsområdena såsom de beskrivs av följande centrala begrepp och teorier.

Atom-, kärn- och partikelfysik: Materiens, atomens och atomkärnans struktur, Stark, svag, elektromagnetisk och gravitationell växelverkan. Absorption och emission av strålning. Energikvantisering. Vågpartikeldualitet. Kärnomvandlingar. Joniserande strålning, stråldos.

Elektricitet och magnetism: Elektriska och magnetiska fält samt kraftverkan på laddade partiklar i dessa fält. Induktion och växelströmskretsar. Elektrisk energi och effekt.

Mekanik: Rörelsemängd och impuls. Kaströrelse. Centralrörelse. Massa-energiekvivalens.

Optik: Belysning.

Vågrörelser: Harmonisk svängning. Resonans. Mekanisk och elektromagnetisk vågrörelse. Reflexion, brytning och böjning. Polarisation. Interferens. Ljudintensitet.

Kursen skall ha en experimentell inriktning och omfatta både självständigt experimentellt arbete och lärarledda demonstrationer.

Efter genomgången kurs skall eleven

kunna definiera och förklara införda begrepp, storheter och modeller samt redogöra för och i beräkningar utnyttja sambanden mellan dessa

kunna tillämpa fysikens modeller, begrepp och erfarenhetslagar för att beskriva och analysera iakttagelser i omvärlden

kunna hantera de vanligaste mätinstrumenten, självständigt planera och genomföra enkla experimentella undersökningar samt muntligt och skriftligt redovisa och tolka erhållna resultat

kunna beskriva hur fysikens modeller kan användas inom olika tillämpningsområden samt för mätning och kontroll av viktiga storheter i vår livsmiljö

kunna beskriva hur de olika kunskapsområdena bidrar till den naturvetenskapliga världsbilden.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven återger införda definitioner, storheter och begrepp samt har viss insikt i grundläggande fysikaliska modeller.

Eleven genomför beräkningar i enkla och vanliga situationer och kan med godtagbar kvalitet bedöma rimligheter i beräkningarna.

Eleven använder på godtagbar nivå de vanligaste instrumenten och genomför laborationer efter instruktioner.

Eleven kan därvid såväl muntligt som skriftligt beskriva erhållna resultat och göra feluppskattningar i mätningar och beräkningar med en enkel tumregel.

Eleven är orienterad om hur fysikaliska begrepp och företeelser tillämpas i vissa vardagliga och yrkesmässiga sammanhang och vilka mätmetoder som därvid kan användas.

Eleven beskriver på godtagbar nivå hur kunskaper från de olika områdena bidrar till den naturvetenskapliga världsbilden

Väl godkänd

Eleven redogör för fysikaliska begrepp, modeller och erfarenhetslagar och tillämpar dessa kunskaper för att förklara iakttagelser i omvärlden.

Eleven tillämpar sina kunskaper i normala och vardagliga situationer samt kombinerar dessa i mer sammansatta beräkningar och kan på god nivå bedöma rimligheter i beräkningarna.

Eleven planerar och genomför relativt självständigt enkla experiment, utvärderar de erhållna resultaten mot uppställda hypoteser samt genomför enklare felanalyser med hänsyn till mätdatas noggrannhet.

Eleven redovisar problemlösningar och laborationer med klar tankegång, tydliga figurer och med korrekt uttrycksätt.

Eleven har insikter i hur fysikaliska begrepp och företeelser tillämpas i

vissa vardagliga och yrkesmässiga sammanhang samt vilka mätmetoder som därvid används.

Eleven beskriver på god nivå hur kunskaper från de olika områdena bidrar till den naturvetenskapliga världsbilden.

Kommentarer

Fysik A och Fysik B ingår obligatoriskt i naturvetenskapsprogrammet. Man beslutar lokalt om kurserna A och B skall studeras i följd eller om de skall integreras.

I denna kursplan presenteras kunskapsområdena i bokstavsordning. Denna ordning utgör inte någon studieordning. Det kan vara naturligt att behandla ett kunskapsområde vid flera tillfällen under kursens gång.

De flesta kunskapsområdena behandlas både i kurs A och B. I de båda kursplanerna används ledord för att definiera och avgränsa de begrepp och teorier som hör till respektive kurs. I några fall förekommer samma ledord i båda kursplanerna. Sambandet mellan de inbördes kunskapsområdena får då avgöra hur ledorden skall tolkas. Det finns skäl att här kommentera en del av dessa ledord.

Kunskapsområdet Atom-, kärn- och partikelfysik förekommer i båda kurserna. För att ge kurs A en helhetssyn på de kunskapsområden som behandlas där behövs kunskap om materiens uppbyggnad. Eleverna har ofta en föreställning om dessa begrepp från grundskolan och genom gymnasietets kemiundervisning. Den atomistiska grundsynen är en förutsättning för studierna i termodynamik. En orientering om elektromagnetisk och gravitationell växelverkan underlättar förståelsen av kraftbegreppet. På samma sätt behövs kunskaper om absorption och emission av strålning för att förklara färg hos ljus och föremål inom optiken. Fotonenergin i ljuset understryks i partikelmodellen för ljuset och behövs för att kunna behandla strålningens miljöaspekter, t ex dess inverkan på biologiskt material.

Moment från kunskapsområdet Elektricitet och magnetism förekommer i båda kurserna. Ledorden elektrisk energi och effekt tillämpas i kurs A på likströmskretsar och utvidgas i kurs B till att gälla även för växelströmskretsar.

Kunskapsområdena i kurs A är valda så att den matematik som behövs för att förstå samband och utföra beräkningar väsentligen finns matematikkurserna A och B. Det är först i fysikens kurs B som kunskaper från matematikkurserna C och D kommer till användning. Kraven på matematisk behandling av fysikens samband skall öka successivt under kursens gång. De får inte ställas för högt i början av kurs A.

Energi och energiomvandlingar intar en central plats i fysikkurserna. Studierna inom detta område bör behandla energiförsörjningen i samhället och de miljöaspekter som hör ihop med denna. Fysiken skall ge eleverna faktakunskaper från de olika kunskapsområdena som grund för egna ställningstaganden i dessa frågor.

Optisk avbildning och fotometri ingår i kursen. Studiet av optisk avbildning motiveras av anknytningen till vårt seende, användningen av glasögon, kamera, kikare och andra optiska instrument. Mätningar på arbets-

miljön motiverar studiet av belysning och andra fotometriska grundbegrepp.

Kunskaper i fysik utgör grunden för vår naturvetenskapliga världsbild. De olika kunskapsområdena bidrar till vår nuvarande världsbild och belyser frågor som fysiker och astronomer försöker att finna svaren på. Gränsdragningen mellan fysik och metafysik är viktig för att klargöra vilken typ av frågor fysiken kan ge svar på och vilka frågor den inte kan besvara.

Fysikstudierna ger eleverna naturliga tillfällen att använda sitt språk i tal och skrift för att beskriva och analysera naturvetenskapliga begrepp och samband. De lär sig på detta sätt fysikens terminologi och får språkligt bearbeta sin kunskap. Förmågan att skriva tränas genom att eleverna får skriva rapporter och laborationsredogörelser.

Kunskaper i matematik kommer ofta till användning inom fysik och utgör en förutsättning för många av fysikens modeller. Matematiken förser fysiken med de matematiska verktyg som krävs för fysikstudierna. Samplanering bör därför ske mellan fysik och matematik.

Fysikens begrepp och storheter används inom andra naturvetenskapliga och tekniska ämnen. De grundläggande definitionerna skall ges i fysikkursen. Detta gäller t ex temperaturbegreppet som också förutsätter en definition av tryck. Dessa storheter behövs i kemi vid studiet av gaser. På motsvarande sätt används flera begrepp från mekaniken i ämnet teknologi. Kraftmoment införs emellertid i första hand i teknologi A. Samordning bör ske mellan de olika naturvetenskapliga och tekniska ämnena beträffande beteckningar på storheter och enheter. En sådan samordning underlättar samarbetet mellan ämnena och bidrar till att ge eleverna en helhetsyn på naturvetenskap och teknik.

Elevernas tidigare föreställningar om fysikens begrepp har stor betydelse för inläringen. Det är viktigt att förankra nya begrepp i elevernas egna föreställningar och hjälpa dem att utveckla eller revidera sina tidigare föreställningar.

Fysik anses av många elever vara ett svårt ämne och det kan i vissa fall avskräcka från naturvetenskaplig utbildning. Elever, framför allt flickor, ifrågasätter också värdet av fysikkunskaper och blir därmed mindre motiverade för studierna. Motivationen för studier i fysik kan öka om undervisningen innehåller verklighetsnära anknytningar som hämtas från vardagslivet och från olika tillämpningar inom industri, medicin och kommunikation.

Genom fördjupade studier inom något av fysikens kunskapsområden får eleverna vidgad erfarenhet av samspelet mellan experiment och teori. Fördjupningen ger också tillfälle till utveckling och förfining av någon matematisk modell. En sådan studiesituation förbereder eleverna för högskolans studievillkor.

KURSER SOM EJ ÄR DIREKT KNUTNA TILL PROGRAM

Ämne: Svenska
Kurs: C: Skriftlig och muntlig kommunikation
Kurskod: SV202
Poäng: 50
Förkunskapskrav: Språket och människan

Mål

Målet för kursen är att den skall ge eleverna möjlighet att finslipa och utveckla sina kommunikativa färdigheter och förbereda sig för högskolestudiernas och yrkeslivets muntliga presentationer och formella skrivande. Kursen skall ge eleverna tillfälle att utveckla förmågan att överblicka större kunskapsfält och att genomföra större och självständigare muntliga och skriftliga uppgifter. Eleverna skall få tillfälle att utveckla ett alltmer vetenskapligt sätt att tänka och arbeta. För detta ändamål skall ett fördjupat studium av texter ingå, såväl populärvetenskapliga som vetenskapliga texter i anknytning till både kärnämnen och karaktärsämnen. Tillämpningar och fördjupningar skall göras med hänsyn till elevernas intressen, studieinriktning och framtida behov.

Efter genomgången kurs skall eleven

ha fördjupat sina kunskaper om språket som redskap för kommunikation, tänkande, inlärning och problemlösning,

ha fördjupat sina kunskaper om texter och textupbyggnad,

känna till det offentliga talandets villkor,

kunna uttrycka sig i tal och skrift så väl att eleven kan göra sig gällande i sammanhang som ställer höga krav på engagemang, kunskaper, vederhäftighet och precision,

kunna variera sitt språk med hänsyn till syfte och mottagare,

kunna självständigt läsa och analysera texter, speciellt sådana som har anknytning till elevens studieinriktning,

kunna i olika källor söka, sovra och värdera material, så att eleven självständigt kan göra sammanställningar, utredningar och argumenteringar,

kunna kritiskt granska och värdera argumentation och budskap i olika medier.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven känner till vad som kännetecknar det offentliga språket i tal och kan i sitt skrivande med någon hjälp följa språkets normer. Eleven kan vända sig till flera obekanta lyssnare och läsare och klargöra huvudpunkter i sina resonemang.

Eleven förstår de texter som är relevanta för vald studieinriktning och kan diskutera texters och mediers innehåll, form och budskap.

Eleven kan sovra och värdera inslag i olika källor och dessutom med handledning sammanställa dessa till egna korta utredningar, rapporter och övriga skrivelser. Eleven kan omarbete sina egna texter och utnyttja andras synpunkter.

Eleven har kännedom om olika aspekter på språket som kommunikationsmedel och kan i viss mån analysera och modifiera sitt språk efter aktuell situation.

Väl godkänd

Eleven behärskar det offentliga språket i tal och skrift och kan i sitt skrivande utan svårigheter formulera sig enligt skriftspråkets normer. Eleven kan använda det språk som är lämpligt i den givna situationen så att budskapet förstås av obekanta grupper av läsare och lyssnare.

Eleven förstår alla slags texter utan nämnvärda begränsningar och kan självständigt diskutera innehåll, form, språk och budskap i dessa och övriga medier, både ur sändar- och mottagarsynvinkel.

Eleven kan på egen hand söka i olika källor, kritiskt granska dessa från både formella och innehållsliga utgångspunkter samt på egen hand utforma personliga utredningar, rapporter o. d., som bygger på kunskaper och värderingar. Eleven bearbetar och förbättrar sina egna texter och tar hänsyn till och värderar synpunkter från andra.

Eleven kan analysera olika språkliga sammanhang och har förståelse för de många variationer av språket eleven möter i samhället.

Ämne: Engelska
Kurs: Engelska C
Kurskod: EN204
Poäng: 30

Engelska kurs C

Målet för kurs C är att eleverna ges tillfälle till fördjupning av ett kunskaps- eller färdighetsområde. Kursen kan utveckla elevernas engelska yrkes- eller fackspråk inom programspecifika ämnen eller fördjupa deras kunskaper om engelskspråkiga länders kultur eller litteratur. Kursen kan också inriktas mot lokalt valda teman eller intresseområden, där engelska används som arbetsspråk. Studierna kan dessutom ges en speciell inriktning på enskilda färdigheter eller på en allsidig språklig kompetensutveckling.

Efter genomgången kurs skall eleven

ha utvidgat och fördjupat sin kompetens inom valda intresse-, kunskaps- och färdighetsområden

ha visat god förmåga att använda för sin specialisering adekvata hjälpmedel

ha utvecklat ett mer undersökande förhållningssätt till valt ämne
ha visat god förmåga att planera, genomföra och utvärdera sitt eget arbete
kunna dokumentera, demonstrera och kommentera sina arbetsresultat

Betygskriterier

Godkänd

Elevens arbete inom självvalt område är väl avvägt och genomfört. Språket uppvisar god nivå och kommunikationen fungerar väl.

Eleven redovisar skriftligt och muntligt sina kunskaper och kommentarer och diskuterar sitt arbete vad gäller planering, stoffval, arbetssätt och slutprodukt.

Eleven dokumenterar en adekvat användning av hjälpmedel och visar ett undersökande förhållningssätt till ämnet.

Väl godkänd

Elevens arbete inom självvalt område kännetecknas av utförlighet, kvalitet, varierat ordförråd och formell säkerhet.

Eleven visar en god förmåga att planera, genomföra och utvärdera sitt arbete.

Eleven redovisar muntligt och skriftligt samt kommenterar sitt arbete på ett varierat sätt.

Arbetet vittnar om en god förtrogenhet med såväl hjälpmedel som med olika undersökande arbetssätt.

Ämne: Specialidrott
Kurs: Specialidrott A
Kurskod: SC200
Poäng: 190

Mål

Kursen skall ge eleven kunskap och färdighet i specialidrotten, så att förutsättningar skapas för en idrottskarriär och samtidigt ge grundläggande kunskap om det ideella ledarskapets betydelse i samhället.

Efter genomgången kurs skall eleven

ha utvecklat färdigheter i specialidrotten

vara förtrogen med specialidrottens teknik, taktik och regler

ha grundläggande insikt i idrottspsykologi och dess betydelse för prestationen

ha kunskap och färdighet i någon träningsmetod och dess effekt för utveckling av kvalitéer som kondition, styrka och rörlighet i specialidrotten

kunna organisera tävlingsverksamhet för barn

känna till hur man förebygger vanliga idrottsskador

ha kunskap om kostens betydelse för prestation och hälsa

ha kunskap om funktionärs- och ledarskap inom idrotten och om en idrottsförenings organisation

känna till idrottsrörelsens framväxt i Sverige samt idrottens internationella omfattning

kunna lägga etiska perspektiv på eget idrottsutövande.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven genomför under handledning träningspass som ger kondition, styrka och rörlighet.

Eleven utövar med god precision sin specialidrott och utför på god nivå tekniska och taktiska moment samt redogör på ett enkelt sätt för specialidrottens regler.

Eleven leder under handledning någon tävlingsverksamhet för barn. Eleven beskriver hur man akut behandlar idrottsskador. Eleven kan ge exempel på kostens betydelse för prestation och hälsa. Eleven är orienterad om organisation och verksamhet i en idrottsförening och beskriver idrottsrörelsens framväxt i dagens samhälle och ger några exempel på idrottsrörelsens internationella omfattning. Eleven kan återge idrottspsykologiska effekter vid utövande av specialidrotten.

Eleven bedömer idrottsutövandets betydelse för egen utveckling samt ger exempel på etiska aspekter på idrottsutövandet.

Väl godkänd

Eleven genomför träningspass och förstår deras betydelse för kondition, styrka och rörlighet.

Eleven behärskar på god nivå sin specialidrott och behärskar med stor precision såväl teknik och taktik som regler i specialidrotten.

Eleven genomför under viss handledning tävlingsverksamhet med barn och ungdom. Eleven ger akutbehandling av några vanliga idrottsskador samt förklarar hur man förebygger idrottsskador. Eleven kan tillämpa kostkunskap i samband med tränings- och tävlingsverksamhet. Eleven bedömer idrottspsykologiska effekter och tar hänsyn till dessa i sin specialidrott.

Eleven redogör för en idrottsförenings organisation och verksamhet samt för idrottsrörelsens framväxt, mål och betydelse för samhällsutvecklingen.

Eleven värderar idrottsutövandets betydelse för sin egen och andras utveckling samt lägger självständigt etiska aspekter på idrottsutövandet i stort.

Ämne: Specialidrott
Kurs: Specialidrott B
Kurskod: SC201
Poäng: 130*

Förkunskapskrav: Specialidrott 190 poäng

Mål

Kursen skall ge eleven en fördjupad kunskap och färdighet i specialidrotten och därmed skapa förutsättningar för en idrottskarriär på nationell nivå och en förståelse för ett samhälleligt engagemang genom idrotten.

Efter genomgången kurs skall eleven

ha väl utvecklade färdigheter i specialidrotten

vara väl förtrogen med specialidrottens teknik, taktik och regler

ha kunskaper i idrottspsykologi och dess tillämpning i specialidrotten

ha kunskap och färdighet i olika träningsmetoder och deras effekt för utveckling av kvaliteter som kondition, styrka och rörlighet i specialidrotten

kunna leda och organisera såväl tränings- som tävlingsverksamhet för barn och ungdom

kunna förebygga och akutbehandla vanliga idrottsskador

ha kunskap om kostens betydelse för prestation och hälsa

ha kunskap och färdighet i funktionärs- och ledarskap

ha kunskap om en idrottsförenings organisation och verksamhet

känna till idrottsrörelsens framväxt, mål och betydelse i dagens och morgondagens samhälle

känna till idrottsrörelsens internationella omfattning

ha förståelse för idrottsutövandets betydelse för individens utveckling

kunna lägga etiska perspektiv på såväl idrottsutövandet som idrotten i ett övergripande sammanhang

ha kunskap om förutsättningarna för manligt och kvinnligt idrottsutövande.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven utövar med hög precision sin specialidrott och utför tekniska och taktiska moment samt redogör för specialidrottens regler.

Eleven känner till och tillämpar någon metod och förstår dess fysiologiska betydelse i samband med tränings- och tävlingspass som ger kondition,

**För elever som startar läsåret 1995/96 är kursens poäng 110*

styrka och rörlighet. Eleven leder under handledning någon tränings- eller tävlingsverksamhet för barn. Eleven beskriver hur man akut behandlar idrottsskador. Eleven kan beskriva kostens betydelse för prestation och hälsa. Eleven har viss kunskap om organisation och verksamhet i en idrottsförening och beskriver idrottsrörelsens framväxt i dagens samhälle och idrottens internationella omfattning. Eleven är orienterad om skillnaden i förutsättningar mellan kvinnligt och manligt idrottsutövande.

Eleven återger och förstår idrottspsykologiska effekter i samband med utförandet av sin specialidrott.

Eleven redovisar idrottsutövandets betydelse för egen utveckling samt redogör för etiska aspekter på idrottsutövandet.

Väl godkänd

Eleven behärskar sin specialidrott och tillämpar med precision såväl teknik och taktik som regler i specialidrotten. Eleven bedömer och analyserar idrottspsykologiska effekter och tillämpar dessa i sin specialidrott.

Eleven har kunskaper om och tillämpar olika metoder och förstår deras fysiologiska betydelse i samband med tränings- och tävlingspass som ger kondition, styrka och rörlighet. Eleven kan genomföra tränings- och tävlingsverksamhet med barn och ungdom.

Eleven behärskar akutbehandling av vanliga idrottsskador och kan förklara hur man förebygger idrottsskador. Eleven kan tillämpa kostkunskap i samband med tränings- och tävlingsverksamhet.

Eleven redogör för en idrottsförenings organisation och verksamhet samt för idrottsrörelsens framväxt, mål och betydelse för samhällsutvecklingen. Eleven redogör för skillnaden i förutsättningar mellan kvinnligt och manligt idrottsutövande.

Eleven bedömer idrottsutövandets betydelse för sin egen och andras utveckling samt lägger självständigt etiska aspekter på idrottsutövandet i stort.

Ämne: Hemspråk
Kurs: Individen och språkanvändningen
Kurskod: HEMSP201
Poäng: 60

Mål

Målet för kursen är att eleverna utvecklar sin språkliga förmåga och fördjupar sin förståelse för sambandet mellan språket och människan samt får ökade insikter i språkets betydelse för individens identitet. I kursen ingår såväl läsning av skönlitteratur och saklitteratur som egen språkanvändning i tal och skrift samt studium av språkets roll.

Kursen skall även bidra till att utveckla elevernas språkliga förmåga i olika arbets- och kommunikationsformer genom inslag av studieteknik och olika arbetsätt.

Efter genomgången kurs skall eleven

kunna använda skilda uttrycksformer i tal och skrift för att klart och tydligt kunna redovisa sakförhållanden och uttrycka tankar, åsikter och känslor

kunna använda läsandet och skrivandet som ett medel för tänkande och lärande

kunna jämföra och självständigt formulera tankar och iakttagelser vid läsning av litterära texter och texter av andra slag

kunna delta aktivt och konstruktivt i samtal och diskussioner samt känna till de olika sociala normer och regler som påverkar språklig interaktion

kunna hålla korta anföranden inför en grupp

ha kunskaper om de drag som är karakteristiska för det egna språket samt om skillnader mellan talat och skrivet språk och mellan vardagsspråk och offentligt språk

känna till och kunna tillämpa grundläggande regler för språkets bruk och byggnad i tal och skrift

kunna på olika nivåer i språket göra jämförelser mellan sitt modersmål och det svenska språket

ha tillägnat sig den teknik och lärt sig använda de hjälpmedel som behövs för att arbeta alltmer självständigt.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven förmedlar åsikter, erfarenheter och kunskaper sammanhängande i tal och skrift. Eleven deltar i och känner till grundläggande regler för samtal och diskussioner samt håller korta muntliga anföranden inför grupp.

Eleven använder sig i skrift av grundläggande regler för språkets bruk och byggnad och gör med stöd av lärare jämförelser mellan olika stilnivåer i språket och mellan hemspråk och svenska. Eleven använder uppslagsböcker och språkliga handböcker och kan med handledning planera sina studier.

Eleven läser saktexter och skönlitterära texter från olika tider och av rimlig svårighetsgrad, och i samband härmed kan eleven med stöd av lärare göra jämförelser och formulera egna tankar om texterna och om sitt ursprung och sin identitet.

Väl godkänd

Eleven förmedlar erfarenheter och kunskaper sammanhängande och intresseväckande i tal och skrift. Eleven argumenterar konstruktivt för sina åsikter och deltar engagerande i gruppdiskussioner samt talar klart och informativt inför en grupp.

Eleven skriver varierat och personligt på ett i huvudsak korrekt språk. Eleven jämför självständigt olika stilnivåer i hemspråket och gör jämförelser mellan svenskan och hemspråket. Eleven planerar och utvärderar på egen hand sina studier.

Vid läsning av saktexter och skönlitterära texter gör eleven självständiga iakttagelser och jämförelser och sätter sina kunskaper och erfarenheter i relation till den litteratur som läses och den egna situationen.

Ämne: Hemspråk
Kurs: Språk – kultur – samhälle
Kurskod: HEMSP202
Poäng: 100

Förkunskapskrav: Individens och språkanvändningen eller motsvarande kunskaper

Mål

Målet för kursen är att eleverna skall vidareutveckla sin språkliga förmåga, få vidgade kunskaper om kulturen och samhället i ursprungslandet samt om minoritetsgruppens villkor i Sverige.

Kursen skall även ge eleverna insikt om hur språket och litteraturen avspeglar samhället och kulturen.

Varje elev skall få möjlighet att på ett fördjupat sätt och med studier av litteratur och sin ursprungskultur i centrum utveckla sin språkliga förmåga i olika arbetsformer.

Efter genomgången kurs skall eleven

ha läst några litterära verk på hemspråket och ha kunskap om centrala författarskap

vara bekant med den muntliga litterära traditionen

kunna på ett sakligt sätt jämföra, kritiskt granska och ta ställning till hur ett ämne kan skildras i texter av olika slag

ha kännedom och medvetenhet om och kunna diskutera språkets utveckling och roll i samhället, både i ursprungslandet och i Sverige

ha kännedom om förhållandet mellan standardspråk och olika språkvarianter

ha kännedom om ursprungskulturens musik och konst

ha kunskaper om historia, religion, geografi, samhällsförhållanden och levnadssätt i ursprungslandet

kunna göra jämförelser mellan sin egen kultur och den svenska kulturen.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven tillägnar sig centrala litterära verk, känner till författarskap från olika tider och kan diskutera innehåll, bärande tankar och typiska drag. Eleven vet vad som kännetecknar den muntliga berättartraditionen i hemspråkskulturen. I tal och skrift motiverar eleven sina egna intryck av vad eleven hört och läst.

Eleven har den historiska utvecklingen i hemlandet klar för sig och känner till hemlandets förhållanden vad avser natur, befolkning, samhällsliv, levnadssätt samt karakteristiska uttryck för landets kultur.

Eleven har utvecklingen av landets språk klar för sig och gör iakttagelser och reflektioner över historiska och sociala språkskillnader samt jämförelser med det svenska språket.

Eleven uttrycker känslor, tankar och erfarenheter på ett i sammanhanget fungerande språk.

Väl godkänd

Eleven tolkar och analyserar sakter och skönlitterära texter och gör därvid jämförelser och använder adekvata begrepp. Vid läsning av skönlitterär text reflekterar eleven även ingående över dess giltighet för hemspråkskulturen och elevens egen identitet.

Eleven utnyttjar skrivande på hemspråket för sin egen utveckling och inläring. Eleven planerar och utformar sina texter i tal och skrift med stilistisk medvetenhet och förmedlar på ett för mottagaren relevant sätt åsikter, erfarenheter och kunskaper.

Ämne: Hemspråk
Kurs: Aktiv tvåspråkighet i praktiken
Kurskod: HEMSP203
Poäng: 30

Förkunskapskrav: Individens och språkanvändningen

Mål

Målet för kursen är att ge eleverna möjligheter att utveckla sin tvåspråkighet för att kunna utnyttja den i kommande arbetsliv och studier. Utgångspunkten för kursen skall vara elevernas studieinriktning. Eleverna skall få möjligheter att studera texter och utveckla sitt ordförråd med anknytning till sina studier. Eleverna skall även få möjligheter att tolka från och till sitt hemspråk i tal och skrift.

Efter genomgången kurs skall eleven

kunna i vardagliga sammanhang muntligt tolka från hemspråket till svenska och tvärtom

kunna tala inför större grupper på sitt hemspråk

kunna på egen hand läsa och ta ställning till texter med anknytning till samhällsliv, arbetsliv och studieinriktning

kunna i vardagliga sammanhang översätta från hemspråket till svenska och tvärtom

kunna skriftligt och muntligt formulera sig i olika sammanhang och med hänsyn till olika mottagare

ha breddat sin stilistiska förmåga.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven skapar förståelse mellan hemspråkstalande personer och svenskar genom att tolka mellan språken i vardagliga sammanhang. Eleven anpassar sitt språk efter innehåll och mottagare både i tal och skrift. I tal kan eleven vända sig till stora grupper av lyssnare.

Eleven förstår texter som är relevanta för den valda studieriktningen och för samhällslivets behov samt kan förmedla innehållet från hemspråk till svenska och tvärtom.

Eleven talar och skriver så att budskapet går fram. Om budskapet inte förstås, finner eleven olika möjligheter att nyansera och förklara på annat sätt tills informationen blir helt klar och entydig.

Väl godkänd

Eleven tolkar snabbt och precist mellan språken. I olika sammanhang visar eleven god inlevelse i mottagarnas behov och anpassar sig till olika situationer och krav samt prövar med framgång olika strategier för kommunikation. I tal kan eleven informera och engagera stora grupper av lyssnare.

Eleven förstår fack- och skönlitterära texter utan nämnvärda begränsningar och kan självständigt diskutera innehåll, form och budskap på svenska och hemspråk.

Eleven är stilistiskt medveten och uttrycker sig adekvat i tal och skrift i många sammanhang. Eleven vänder sig med framgång till olika typer av mottagare och behärskar då särskilt det fackspråk som används inom den studieriktning eleven har valt.

Timplan*

SFS 1995: 878

Bilaga 2

Minsta garanterade undervisningstid i timmar om 60 minuter för gymnasieskolans treåriga nationella program för ämnen och totalt

	Estetiskt program	Naturvetenskapsprogram		Samhällsvetenskapsprogram			Övriga program
		Naturvetenskaplig gren	Teknisk gren	Ekonomisk gren	Humanistisk gren	Samhällsvetenskaplig gren	
Ämnen:							gren
Svenska/Svenska som andraspråk	200	200	200	200	200	200	200
Engelska	150	150	150	150	150	150	110
Samhällskunskap	90	90	90	90	90	300	90
Religionskunskap	30	30	30	60	60	60	30
Matematik	150	300/240	300/240	200	150	200	110
Naturkunskap	30	30	30	100	100	100	30
Idrott och hälsa	80	130	80	130	130	130	80
Estetisk verksamhet	30	30	30	30	30	30	30
Historia	80	80	80	80	190	190	
Filosofi		40/0		40/0	40	40	
Psykologi		0/40		0/40	40	40	
Geografi				50		140	
Språk 2		190	190	190	190	190	
Språk 3				0/190	190		
Latin med allmän språkkunskap/språk 4					240/190		
Fördjupning i humaniora eller samhällsvetenskap					60/110	60	
Fysik		220	220				
Kemi		180	140				
Biologi		110	50				
Estetiska ämnen	990						
Ekonomiska ämnen				510/320			
Miljökunskap		0/60	0/60				
Tekniska ämnen		60	270				
Yrkesämnen							1 370
Individuella val	190	190	190	190	190	190	190
Lokalt tillägg/ämnesanknuten praktik	110	100	80	110	80	110	110
Summa undervisningstid	2 130	2 130	2 130	2 130	2 130	2 130	2 350
Specialarbete	20	20	20	20	20	20	20
Totalt	2 150	2 150	2 150	2 150	2 150	2 150	2 370

Alternativstreck innebär val mellan alternativ inom gren av program.

* Denna timplan gäller för elever som påbörjar utbildningen läsåret fr. o. m. 1995/96.

FÖRTECKNING

Ämnes och kurskoder för Språk 2–4

FÖRTECKNING

ÄMNES- OCH KURSKODER FÖR SPRÅK 2–4.

Förteckningen revideras fortlöpande. Nyttillkomna koder publiceras i programhandledningen en gång om året.

ÄMNESNAMN	ÄMNESKOD	FÖR- KORTN.	KURSNAMN	KURSKOD	POÄNG
ARABISKA	69030	ARA	Arabiska C-språk A	ARA205	60
ARABISKA	69030	ARA	Arabiska C-språk B	ARA206	130
ENGESLKA	60300	EN	Engelska C-språk A	EN205	60
ENGESLKA	60300	EN	Engelska C-språk B	EN206	130
FINSKA	69190	FI	Finska B-språk A	FI207	60
FINSKA	69190	FI	Finska B-språk B	FI208	130
FINSKA	69190	FI	Finska C-språk A	FI205	60
FINSKA	69190	FI	Finska C-språk B	FI206	130
FRANSKA	61300	FR	Franska B-språk A	FR207	60
FRANSKA	61300	FR	Franska B-språk B	FR208	130
FRANSKA	61300	FR	Franska C-språk A	FR205	60
FRANSKA	61300	FR	Franska C-språk B	FR206	130
ITALIENSKA	69280	IT	Italienska C-språk A	IT205	60
ITALIENSKA	69280	IT	Italienska C-språk B	IT206	130
JAPANSKA	69300	JAP	Japanska C-språk A	JAP205	60
JAPANSKA	69300	JAP	Japanska C-språk B	JAP206	130
KINESISKA	69340	KI	Kinesiska C-språk A	KI205	60
KINESISKA	69340	KI	Kinesiska C-språk B	KI206	130
NORDSAMISKA	65700	NSM	Nordsamiska B-språk A	NSM207	60
NORDSAMISKA	65700	NSM	Nordsamiska B-språk B	NSM208	130
NORDSAMISKA	65700	NSM	Nordsamiska C-språk A	NSM205	60
NORDSAMISKA	65700	NSM	Nordsamiska C-språk B	NSM206	130
PERSISKA	69520	PER	Persiska C-språk A	PER205	60
PERSISKA	69520	PER	Persiska C-språk B	PER206	130
PORTUGISISKA	69550	PO	Portugisiska C-språk A	PO205	60
PORTUGISISKA	69550	PO	Portugisiska C-språk B	PO206	130
RYSKA	63700	RY	Ryska C-språk A	RY205	60
RYSKA	63700	RY	Ryska C-språk B	RY206	130
SPANSKA	64700	SP	Spanska B-språk A	SP207	60
SPANSKA	64700	SP	Spanska B-språk B	SP208	130
SPANSKA	64700	SP	Spanska C-språk A	SP205	60
SPANSKA	64700	SP	Spanska C-språk B	SP206	130
SYDSAMISKA	65710	SSM	Sydsamiska B-språk A	SSM207	60
SYDSAMISKA	65710	SSM	Sydsamiska B-språk B	SSM208	130
SYDSAMISKA	65710	SSM	Sydsamiska C-språk A	SSM205	60
SYDSAMISKA	65710	SSM	Sydsamiska C-språk B	SSM206	130

TECKENSPRÅK	68800	TN	Teckenspråk C-språk A	TN201	60
TECKENSPRÅK	68800	TN	Teckenspråk C-språk B	TN202	130
TYSKA	66800	TY	Tyska B-språk A	TY207	60
TYSKA	66800	TY	Tyska B-språk B	TY208	130
TYSKA	66800	TY	Tyska C-språk A	TY205	60
TYSKA	66800	TY	Tyska C-språk B	TY206	130
UNGERSKA	69900	UNG	Ungerska C-språk A	UNG205	60
UNGERSKA	69900	UNG	Ungerska C-språk B	UNG206	130

FRITZES

POSTADDRESS: 106 47 STOCKHOLM
FAX 08-20 50 21, TELEFON 08-690 90 90

ISSN 1400-608

ISBN 91-38-30